

**בית משפט השלום בירושלים****ת"א 41436-05-24 פלוני נ' בר ואח'**

תיק חיצוני:

**לפני כבוד השופטת קרן מילר**

|              |                                                  |
|--------------|--------------------------------------------------|
| <b>תובעת</b> | <b>פלונית</b>                                    |
|              | <b>ע"י ב"כ עו"ד אוריה רוזנבלט ועו"ד אלה פרדי</b> |

**נגד**

|               |                              |
|---------------|------------------------------|
| <b>נתבעות</b> | <b>1. אלמה בר</b>            |
|               | <b>ע"י ב"כ עו"ד רותם ניר</b> |
|               | <b>2. עיריית ירושלים</b>     |
|               | <b>ע"י ב"כ עו"ד מיטב ואז</b> |

**מיני-רציו:**

\* בית המשפט קבע שיש להטיל על העירייה אחריות של 30% לנזקי התאונה, ועל הבר אחריות של 70% לנזקים. באשר לאשם תורם, הוטל על התובעת 30% אשם תורם, ונפסק פיצוי בניכוי אשם תורם בסך 256,000 ₪.

\* נזיקין - אחריות - עירייה

\* נזיקין - אחריות - אשם תורם

\* נזיקין - פיצויים בגין נזקי גוף - שיעורם

.

תביעה לתשלום פיצוי בגין נזקי גוף שנגרמו לתובעת, ילידת שנת 1995, לאחר שנתקלה בהליכתה במעבר בין שולחנות בר השייך לנתבעת בקוביית בטון שהוצבה במקום על ידי עיריית ירושלים, הנתבעת 2. התביעה מופנית הן כלפי העירייה והן כלפי הבר. לתובעת נגרם שבר בכתף בעקבות נפילתה, אין מחלוקת כי קוביית הבטון הוסרה על ידי העירייה.

.

**בית משפט השלום פסק כלהלן:**

כל הצדדים הסכימו כי קוביית הבטון היוותה מפגע במעבר בין השולחנות. צוין, כי קוביות דומות הוכרו כמפגע על ידי בית המשפט, ועל העירייה מוטלת

חובה לוודא כי ההיתרים שהיא מעניקה להצבת שולחנות בשטח ציבורי, לא יוצרים מפגע בטיחותי לציבור, ולאכזף את קיום ההיתרים שניתנים על ידה. קוביית הבטון כשלעצמה יוצרת מפגע, אך הצבתה במעבר בין השולחנות מגבירה באופן משמעותי את הסיכון לכך שאדם שעובר במקום לא ישים לב למפגע ויפול עליו. בית המשפט קבע שיש להטיל על העיריה אחריות של 30% לנזקי התאונה ועל הבר אחריות של 70% לנזקים. באשר לאשם תורם, נקבע כי מדובר בקוביית בטון גדולה יחסית שניתן להבחין בה. התובעת החזיקה בעת הליכתה כוס תה חם ונראה כי התרכזת בה, דבר שתורם לחוסר תשומת לב למפגע. הוטל על התובעת 30% אשם תורם, ונפסק פיצוי בניכוי אשם תורם בסך 256,000 ₪.

### פסק דין

1. בפני תביעה לתשלום פיצוי בגין נזקי גוף שנגרמו לתובעת, ילידת שנת 1995, לאחר שנתקלה בהליכתה במעבר בין שולחנות בר השייך לנתבעת 1 (להלן גם "הבר") בקוביית בטון שהוצבה במקום על ידי עיריית ירושלים, הנתבעת 2 (להלן גם "העיריה"). התביעה מופנית הן כלפי העיריה והן כלפי הבר.

### **רקע**

2. אין מחלוקת בין הצדדים על קרות האירוע ואף הוגש סרטון של האירוע ממצלמות האבטחה של הבר. ביום 23.2.23 הלכו התובעת ובן זוגה דאז במעבר בין שולחנות הבר שהיו מונחים ברחבה בשטח ציבורי מחוץ לבית העסק. באמצע המעבר היתה מונחת קוביית בטון שהונחה שם על ידי העיריה למניעת כניסת רכבים. התובעת לא הבחינה בקובייה, נתקלה בה ונפלה.

3. לתובעת נגרם שבר בכתף בעקבות נפילתה. הצדדים הגישו חוות דעת מטעם ובעקבות זאת מונה מומחה מטעם בית המשפט אשר קבע כי לתובעת נותרו 10% נכות צמיתה. המומחה קבע כי נכות זו מתארת את "סך פגיעותיה בכתף הכולל החלמה של שבר ופגיעה בגיד עם השפעה תפקודית קלה". הצדדים לא ביקשו לחקור את המומחה על חוות דעתו.

4. אין מחלוקת כי קוביית הבטון הוסרה על ידי העיריה, ככל הנראה בשנת 2025.

### **טענות הצדדים**

5. התובעת טוענת כי יש להטיל אחריות על הבר שעשה שימוש בפועל במקום והיה לו אינטרס להגדיל את כמות הלקוחות ולצופף את השולחנות. נטען כי מנהל הבר ידע על הסיכון והמפגע ולא עשה דבר על מנת למנוע אותו, וכי לא היה לבר היתר במועד הרלוונטי להצבת השולחנות. עוד נטען כי גם לעיריה קיימת אחריות הנובעת מקיומו של המפגע במרחב הציבורי, מסמכותה להסיר את המפגע המצוי במקום מרכזי בעיר, ומאי-אכיפה של פעולות הבר המנוגדות להיתר. באשר לאשם תורם נטען כי גם אם יש להטילו הוא צריך להיות בשיעור מתון ביותר בהתחשב בכך שהתובעת רק הלכה במעבר המיועד ללקוחות וחיפשה מקום לשבת.
6. בנוגע לנזק נטען כי מדובר ביד הדומיננטית של התובעת, ובעורכת דין שעושה שימוש ביד זאת ולכן יש לייחס לנכות משמעות תפקודית ממשית, גם אם המשיכה התובעת בחייה לאחר התאונה. נטען כי יש לקבוע בסיס שכר של פי 1.5 מהשכר הממוצע במשק ולכל הפחות להעמידו על 20,000 ₪.
7. הנתבעת 1 טענה כי התובעת לא עשתה שימוש במתקני הבר ולא התכוונה לעשות שימוש כזה, ולכן אין מדובר בנפילה בבר. עוד נטען כי האחריות היא של העיריה שהציבה את המכשול, שהסרתו היא רק בסמכותה, שמכירה היטב את המקום ומסירת בו גם כאשר הרחבה ריקה משולחנות וכסאות. נטען כי קודם לאירוע התאונה עמד הבר בתנאי ההיתר שניתן לו וכי אופי השולחנות לא נאכף על ידי העיריה.
8. הנתבעת 2 טענה כי קיים לתובעת אשם תורם משמעותי שכן היא התרכזה בכוס תה חם שהיה בידה ולא שמה לב לדרך, והראיה שכן זוגה הבחין בקוביית הבטון. עוד נטען כי הקובייה אינה מפגע אלא עמוד בולט בגובה של כחצי מטר, וכי אלמלא שולחנות הבר היה ניתן להבחין בו בנקל. לא הובאה כל ראיה לאנשים שנפלו בגינה לולא השולחנות. עוד טענה העיריה כי לבר לא היה היתר במועד הרלוונטי להצבת השולחנות ברחבה, וכי בפועל הונחו שולחנות בצפיפות רבה יותר ולא מאותו סוג שאושר בהיתר. נטען כי בתשריט שהוגש לצורך קבלת ההיתר הועלמו קוביות הבטון. הבר היה מודע למפגע וטיפל רק בשתי קוביות בטון ולא בשלישית. נטען כי גם תנאי ההיתר מטילים את האחריות על הבר. לבסוף נטען כי קוביית הבטון הוסרה לא בגלל היותה מפגע אלא מאחר שלא היה בה צורך עוד.
9. באשר לנזק נטען כי מדובר בנכות מינימלית המצדיקה פיצוי גלובאלי או חישוב אקטוארי נמוך. נטען כי אין להיענות לדרישת בסיס השכר של

התובעת בהתחשב בשוק עורכי דין רווי, וכאשר התובעת נאלצה לנסוע מחוץ לעיר לצורך עבודתה. נטען כי שכרה משביח וכי היא מתפקדת ללא כל מגבלה.

### **דיון והכרעה - סוגיית האחריות ואשם תורם**

10. התובעת פירטה בתצהירה כי ביום 23.2.23 ביקרה את בן זוגה

דאז שגר ברחוב יפו בירושלים והשניים ירדו לשבת בבר שם עבד חבר של בן זוגה. השניים הלכו לכיוון שולחן שהתפנה, כאשר התובעת מחזיקה כוס תה חם בידה, ואז נתקלה בקוביית הבטון ונפלה. יש לציין כי התובעת היתה מהימנה ועקבית בעדותה ומצאתי כי יש לקבלה במלואה. אין לקבל אם כן את טענת הבר כי התובעת כלל לא התכוונה לשבת במקום, אם כי ספק אם היה הדבר משפיע על התוצאה.

11. נראה כי כלל הצדדים הסכימו כי קוביית הבטון היוותה מפגע במעבר

בין השולחנות. עם זאת, העיריה טענה כי הקובייה בפני עצמה אינה מהווה מפגע. מדובר בקובייה בולטת שנועדה למנוע מרכבים לחנות ברחבה. עם זאת, צבעה של הקובייה דומה מאוד לצבע הרחבה, דבר המקשה להבחין בה. בנוסף, אין מחלוקת כי לאחר שהחלה הרכבת הקלה בירושלים לפעול הוסר הצורך בקוביות הבטון במקום, שכן ממילא לא נכנסים רכבים לרחוב הרלוונטי. בנוסף, העד מטעם העיריה שתפקידו לטפל במפגעים העיד כי כיום לא חוסמים גישת רכבים באמצעות קוביות בטון מעין אלה, אלא באמצעות עמודים. כלל נסיבות אלו מצביעות על כך שהקובייה היוותה מפגע במקום בו היתה, וכי היה על העיריה להסיר אותה למצער ברגע שלא היה בה עוד צורך. יש לציין כי קוביות דומות הוכרו כמפגע על ידי בית המשפט (ראו למשל [ת.א. \(שלום ת"א\) 3766-05-17 פלונית נ' עיריית רמת גן](#) [נבו] (30.5.2019)).

12. נוסף על האמור מוטלת על העיריה חובה לוודא כי ההיתרים שהיא

מעניקה להצבת שולחנות בשטח הציבורי לא יוצרים מפגע בטיחותי לציבור ולאכופ את קיום ההיתרים שניתנים על ידה. אמנם, בתשריט שהוגש לעיריה על ידי הבר לא צוינו קוביות הבטון, אך מאחר שהעירייה היא זו שהציבה אותם שם, המידע הזה היה מצוי גם בידיה. גב' בן שטרית שעבדה במחלקת רישוי עסקים בעת הרלוונטית העידה בהגינותה כי בעת הרלוונטית כלל לא

יצאו לשטח לבדוק את המקום, ואף לא היו גורמים שמבינים בבטיחות ובאדריכלות במסגרת ההליך לאישור ההיתר, בעוד שכיום כל בקשה כזו מועברת לאישור אדריכל העיר. כך גם העידה בן שטרית כי ישנם קשיים באכיפה בתחום בשל מחלוקות באשר לגוף שאמור לאכוף נושא זה. גם בנושאים אלו אם כן נושאת העיריה באחריות כלפי התובעת, הן באישור הצבת שולחנות במקום שיוצר מפגע לציבור, והן באי אכיפה של הצבת שולחנות בניגוד להיתר, כפי שיפורט להלן.

13. אמנם קוביית הבטון כשלעצמה יוצרת מפגע כאמור, אך ברי כי הצבתה במעבר בין השולחנות מגבירה באופן משמעותי את הסיכון לכך שאדם שעובר במקום לא ישים לב למפגע ויפול עליו. הקובייה נמצאה במועד התאונה באמצע המעבר, כך שעל ההולך שם לעקוף את המפגע מימינו או משמאלו, כאשר משני הצדדים ניצבים שולחנות. מיקום זה מקשה לשים לב למפגע, ואף מגביר את הסיכון לנפילה בהיותו ממוקם באמצע הדרך ולא בצידה.

14. מנהל הבר, מר אבוחצירא (להלן "אבוחצירא"), היה מודע היטב לסיכון שיוצרות קוביות הבטון. הוא העיד כי יש שם שלוש קוביות בטון. שתיים מהן הוא הצליח להסתיר כך שלא יהוו מפגע. בנסיבות אלו הצבתה של הקובייה השלישית באמצע המעבר בין השולחנות מצביעה על רשלנות ברורה של הבר, בין אם היה היתר להצבת שולחנות במקום ובין אם לא היה היתר כזה.

15. סוגיית ההיתר רק מחריפה את אחריותו של הבר לנפילה. אין מחלוקת כי לבר היה היתר להצבת שולחנות וכסאות לפני האירוע עד לסוף שנת 2022, וכי הוא לא היה תקף בעת האירוע אך חודש לאחריו, החל מיום 19.3.23. בנסיבות אלו לא סברתי כי יש לתת משקל ממשי להיעדרו הפורמאלי של היתר במועד הרלוונטי. עם זאת, יש מקום לתת משקל הן לאופן הגשת הבקשה להיתר והן לאופן יישומו של ההיתר.

16. באשר לבקשה להיתר צירף אבוחצירא לתצהירו את התשריט שהוגש מטעם הבר לבקשה, שממנו עולה כי בתשריט לא הובהר והוצף נושא קוביות הבטון. גב' בן שטרית העידה כי מצופה היה מבעל העסק לכלול בתשריט קוביות אלו על מנת שניתן יהיה לשקול את מתן ההיתר בהתאם למצב האמיתי בשטח. יש להדגיש כי בן שטרית העידה כי בעת הרלוונטית לא יצאו נציגי העיריה לשטח בטרם מתן היתר והסתמכו על

התשריט שהוגש להם. טענתו של אבוחצירא (סעיף 9 לתצהירו) כי נערך סיור עם עובדי העיריה בטרם מתן ההיתר נטענה בעלמא, לא הוכחה ולא ניתן לקבלה.

17. באשר ליישום ההיתר שניתן, הרי שבתנאי ההיתר נקבע כי רוחבו או קוטרו של כל שולחן לא יעלה על 0.8 מ'. כאשר נשאל על כך אבוחצירא בחקירתו הוא לא הכחיש כי במקום היו שולחנות שלא עמדו בתנאי זה. בסרטון התאונה ניתן לראות לצידו של המפגע שולחן ארוך עם 6 כסאות מסביבו, בעוד שבהיתר מסומנים שולחנות עם 4 כסאות מסביבם. חריגה זו יוצרת מקום צפוף יותר שמקשה אף יותר להבחין במפגע שנמצא במעבר.

18. לבסוף יש להפנות לתנאי ההיתר הקובעים כי "בעל העסק יהיה אחראי לכל נזק או פגיעה שייגרמו לאורחיו, עובדיו או לצד ג', כתוצאה מהצבת המתקנים, השולחנות, הכיסאות והשמשיות ברחוב ולהציג ביטוחים מתאימים מפני כל פגיעה כאמור" (סעיף 11 לתנאי ההיתר משנת 2022 שצורף לתצהיר אבוחצירא). כך גם בתנאי ההיתר משנת 2023 נקבע בסעיף 2(ג) כי מקום הצבת השולחנות יהיה בצורה שלא תהיה מכשול או הפרעה למעבר עוברי דרך. ההיתר אם כן אינו מפחית מחובתו של בעל העסק לוודא כי המתקנים המוצבים אינם מהווים מכשול לציבור.

19. אבוחצירא טען כי הבר אינו רשאי להסיר עמודים מעין אלו בעצמו, וכי הוא פנה לעיריה לצורך הסרתם עוד קודם לתאונה. לא מצאתי כי יש לקבל את טענותיו. אכן, הבר עצמו אינו רשאי להסיר את העמודים, אך בוודאי שאין בעובדה זו כדי להתיר לעסק להציב שולחנות תוך התעלמות מהמפגע וסיכון הציבור. היה על הבר לפנות ולדרוש את הסרת העמודים ולהמתין להסרתם בטרם יציב את השולחנות במקום.

20. בנוסף, טענתו של אבוחצירא כאילו פנה לעיריה עוד לפני התאונה בדרישה להסיר את קוביות הבטון לא הוכחה. אין מחלוקת כי לא נעשתה כל פניה למוקד העיריה. בעדותו לא ידע להגיד אבוחצירא עם מי מאנשי העיריה דיבר בעניין זה, והודה כי אין כל תיעוד כתוב לשיחה כזאת. בתצהירו טען כי דיבר עם מר עופר איובי, סגן ראש העיר, אך איובי הגיש תצהיר בו הוא מצוין כי הוא אינו זוכר את השיחה, אך גם אם כזו התקיימה הרי שהמידע הועבר לגורמים המוסמכים שכן הוא אינו אחראי או מוסמך בסוגיה. איובי לא נחקר על תצהירו. לפיכך גם אם אכן נעשתה פניה לאיובי, שאינו הגורם המוסמך, היה מקום לעקוב אחר הטיפול בה אצל הגורמים המוסמכים בעניין.

21. יש להוסיף כי מר צביקה נחום מטעם העיריה, שהוא אכן גורם מוסמך להסרת מפגעים, העיד כי אבוחצירא פנה אליו בעניין, וכי הקוביות אכן הוסרו זמן קצר לאחר הפניה, אך זאת אירע רק בשנת 2025.
22. בהתחשב בכל האמור מצאתי להטיל על העיריה אחריות של 30% לנזקי התאונה ועל הבר אחריות של 70% לנזקים.
23. באשר לאשם תורם. מדובר בקוביית בטון גדולה יחסית שניתן להבחין בה. התובעת החזיקה בעת הליכתה כוס תה חם ונראה כי התרכזה בה, דבר שתרם לחוסר תשומת לב למפגע. לצד זאת, לא ניתן לצפות מאדם ההולך בדרך להתרכז באופן מלא רק בדרך שלפניו. יש לציין כי התובעת העידה כי לא ישבה בבר הזה לפני האירוע ולכן לא הכירה את המקום. נוסף על כך, מצפיה בסרטון ניתן לראות כי בן זוגה של התובעת הלך לפניה ולכן רוב הזמן הוסתר מעיניה המכשול, רק צעדים בודדים לפני המכשול עקף אותו בן הזוג, ובזמן קצר זה לא הספיקה התובעת להבחין במכשול. באיזון בין האמור מצאתי להטיל על התובעת 30% אשם תורם (ראו בדומה [ת.א. \(שלום הרצ'\) 58117-01-19 פלוני נ' עיריית תל-אביב-יפו](#) [נבו] (20.12.2019); [ת.א. \(שלום ת"א\) 66466-05-22 פלונית נ' עיריית יבנה](#) [נבו] (6.4.2025); [ת.א. \(שלום ת"א\) 41115-08-22 פלוני נ' עיריית רמת גן](#) [נבו] (13.11.2024); [ת.א. \(שלום י-ם\) 18139-02-11 ינוקה נ' עיריית ירושלים](#) [נבו] (19.1.2015)).

### סוגיית הנזק

24. כאמור, מומחה בית המשפט העמיד את הנכות הצמיתה של התובעת בכתף על 10%. מאחר שהצדדים לא ביקשו לחקור את המומחה יש לקבוע נכות זו כנכות הרפואית ממנה סובלת התובעת. מדובר בידה הדומיננטית של התובעת, יד שהיא עושה בה שימוש בעת עבודתה. לפיכך מדובר בנכות שהיא תפקודית במלואה. נבחן אם כן את ראשי הנזק הרלוונטיים.
25. **הפסדי שכר לעבר-** התובעת, בת 28 בעת התאונה, היתה אמורה להתחיל התמחות במשרד עורכי דין ימים ספורים לאחר התאונה. התובעת נאלצה להתחיל את ההתמחות באיחור ביום 26.3.23, ולטענתה היא לא ניצלה את כל אישורי המחלה שניתנו לה בגלל הלחץ עליה להגיע להתמחות. היא אף העידה כי התחלת ההתמחות השפיעה על המשכה והיא הרגישה שלא סומכים עליה במשרד. על אף שאני סבורה כי יש לקבל את עדותה של התובעת, לא הוכח כי הדבר השפיע על שכרה של התובעת, אם

- בתקופת ההתמחות ואם לאחריה, ולכן יהיה מקום לתת ביטוי לקשיים האמורים רק בראש הנזק של כאב וסבל.
26. **הפסדי שכר לעתיד** – התובעת מועסקת כיום במשרד עורכי דין. בעת ההתמחות עמד שכרה על כ-7,700 ₪ לחודש. מתלושי השכר שצירפה התובעת לתצהירה עולה כי נכון לחודש אוגוסט 2025 הרוויחה שכר ממוצע של כ-11,800 ₪ לחודש. מתלושים עדכניים שהוגשו עולה כי נכון לחודש מאי 2026 מרוויחה התובעת שכר ממוצע של כ-16,600 ₪ לחודש. מדובר בעורכת דין בתחילת דרכה (ותק של כשנתיים בתור עורכת דין), ולפיכך מצאתי להעמיד את בסיס השכר לעתיד על 20,000 ₪.
27. באשר לגריעה מכושר ההשתכרות. על אף שמדובר בעבודה בה נעשה שימוש תדיר ביד הדומיננטית הרי שאין מדובר בעבודה פיזית. שכרה של התובעת הולך ומשביח ונראה כי היא מתפקדת כיום באופן מלא. עם זאת התובעת הצהירה על הקשיים שהיא חווה בשל המגבלה בידה הדומיננטית, ובשוק תחרותי עשויות להיות לכך השלכות בעתיד. לפיכך מצאתי לנכון לבצע חצי תחשיב אקטוארי מ-10% נכות. מכאן כי הפסדי השכר לעתיד עומדים על 298,000 ₪.
28. **עזרה והוצאות** – הן התובעת והן אחותה העידו על העזרה הרבה שהתובעת נזקקה לה סמוך לתאונה. עם זאת, התובעת חזרה במהרה להתמחות והחלה לתפקד באופן מלא תוך מספר שבועות. כך גם לא הובאו קבלות על הוצאות חריגות כלשהן. יש לפסוק אם כן פיצוי גלובאלי בגין ראשי נזק אלו שיעמוד על 10,000 ₪ סך הכל.
29. **כאב וסבל** – מלבד הכאבים והקושי לתפקד סמוך לתאונה, יש להביא בחשבון את הקושי להתחיל התמחות באיחור ובקשיים תפקודיים כאשר מצופה מהמתמחה להוכיח את עצמו בתקופה זו. התובעת הצהירה כי גם כיום היא חווה כאבים ביד ומתעייפת מהר מפעילות ביד. יש להעמיד את הפיצוי בראש נזק זה על 58,000 ₪.
30. סך כל הפיצוי עומד אם כן על 366,000 ₪. בניכוי של 30% אשם תורם עומד הפיצוי על 256,000 ₪ (במעוגל). לסכום זה יש להוסיף שכ"ט עו"ד בשיעור של 20% בתוספת מע"מ והוצאות משפט. העיריה (הנתבעת 2) תישא ב-30% מהסכומים האמורים והבר (הנתבעת 1) ישא ב-70% מסכומים אלו. הסכומים ישולמו תוך 30 יום (ימי הפגרה יבואו במניין הימים).
31. **המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים.**

ניתן היום, כ"ח תמוז תשפ"ו, 13  
יולי 2026, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה